

KARTA KURSU

Kierunek studiów: polityka społeczna
 Forma prowadzenia: studia stacjonarne
 Stopień: I
 Rok: I
 Semestr: I

Nazwa	Demografia
Nazwa w j. ang.	Demography

Koordynator	dr hab. prof. UP Grzegorz Foryś	Zespół dydaktyczny
		dr hab. prof. UP Grzegorz Foryś
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia):

Celem kursu jest zaznajomienie studentów z wiedzą na temat podstawowych zjawisk, zdarzeń i procesów demograficznych oraz wykształcenie w nich umiejętności analitycznego i krytycznego myślenia o tych zjawiskach, jak również interpretacji danych empirycznych.

Warunki wstępne:

Wiedza	Wiedza podstawowa z zakresu demografii.
Umiejętności	Umiejętność logicznego myślenia.
Kursy	

Efekty kształcenia:

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	Student: 1. Ma wiedzę o pochodzeniu i naturze zdarzeń, zjawisk i procesów demograficznych.	K_W01, K_W03
	2. Zna główne nurty teoretyczne obowiązujące we współczesnej demografii oraz ich źródła.	K_W03
	3. Posiada wiedzę na temat istoty pierwszego i drugiego przejścia demograficznego.	K_W04, K_W03
	4. Rozumie czynniki determinujące ruch wędrowny. Zna główne szlaki migracyjne we współczesnym świecie.	K_W04
	5. Zna zagrożenia demograficzne i ich skutki dla społeczeństwa i gospodarki.	K_W05
	6. Rozumie specyfikę demograficzną obszarów wiejskich i miejskich.	K_W04
	7. Ma wiedzę o mniejszościach narodowych i etnicznych w Polsce i Europie.	K_W03, K_W04
	8. Posiada wiedzę o przemianach współczesnej rodziny w świetle procesów depopulacyjnych.	K_W03, K_W02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	Student: 1. Ma umiejętność analizowania związków pomiędzy zdarzeniami, zjawiskami i procesami demograficznymi. 2. Umie zastosować wiedzę teoretyczną do opisu zjawisk demograficznych. 3. Potrafi wskazać czynniki determinujące ruch wędrowny oraz wyjaśnić przyczyny głównych szlaków migracyjnych we współczesnym świecie. 4. Ma umiejętność diagnozowania zagrożeń społecznych i ekonomicznych wynikających z procesów i zjawisk demograficznych. 5. Potrafi wskazać różnice w problemach i rozwoju demograficznym współczesnych obszarów wiejskich i miejskich. 6. Umie scharakteryzować mniejszości narodowe i etniczne w Polsce. 7. Posiada umiejętność charakterystyki zasadniczych uwarunkowań funkcjonowania i przemian współczesnej rodziny.	K_U01 K_U02, K_U01 K_U04, K_U05 K_U05, K_U04 K_U04, K_U02 K_U02 K_U04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	Student: 1. Dostrzega konieczność krytycznego myślenia. 2. Potrafi formułować argumentację na podstawie faktów i danych empirycznych, uwydatniając związki przyczynowo-skutkowe. 3. Umiejętnie prowadzi dyskusję i stosuje argumentację odwołującą się do zdobytej wiedzy. 4. Potrafi pracować w grupie.	K_K01 K_K01, K_K03 K_K03, K_K02 K_K02, K_K06

studia stacjonarne

		Organizacja									
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	30	15									

studia niestacjonarne

		Organizacja									
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia w grupach									

	(W)	A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	30	15					

Opis metod prowadzenia zajęć - **studia stacjonarne:****Wykład**

Wykład konwersatoryjny, odwołujący się do wiedzy teoretycznej i praktycznej związanej z zjawiskami i procesami demograficznymi. Korzystanie z przykładów empirycznych ilustrujących praktykę działania będącego realizacją polityki demograficznej.

Ćwiczenia

W trakcie zapoznanie się z danymi demograficznymi odnoszącymi się do podstawowych zjawisk, zdarzeń i procesów demograficznych w Polsce i na świecie. Przygotowanie i prezentacja projektu grupowego.

Opis metod prowadzenia zajęć - **studia niestacjonarne:****Wykład**

Wykład konwersatoryjny, odwołujący się do wiedzy teoretycznej i praktycznej związanej z zjawiskami i procesami demograficznymi. Korzystanie z przykładów empirycznych ilustrujących praktykę działania będącego realizacją polityki demograficznej.

Ćwiczenia

W trakcie zapoznanie się z danymi demograficznymi odnoszącymi się do podstawowych zjawisk, zdarzeń i procesów demograficznych w Polsce i na świecie. Przygotowanie i prezentacja projektu grupowego.

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- **studia stacjonarne:**

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe	Inne
W01													X	
W02													X	
W03													X	
W04													X	
W05													X	
W06													X	
W07													X	
W08													X	
U01								X						
U02								X						
U03								X						
U04								X						
U05								X						
U06								X						
U07								X						
K01							X							
K02							X							
K03							X							
K04							X							
K05							X							

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe	Inne
W01													X	
W02													X	
W03													X	
W04													X	
W05													X	
W06													X	
W07													X	
W08													X	
U01								X						
U02								X						
U03								X						
U04								X						
U05								X						
U06								X						
U07								X						
K01							X							
K02							X							
K03							X							
K04							X							
K05							X							

studia stacjonarne

Kryteria oceny	<p>Na ocenę z wykładu składają się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pisemna weryfikacja wiedzy obejmującej problematykę wykładu. 2. Postawa na ćwiczeniach, która daje możliwość podniesienia oceny końcowej o pół stopnia. 3. Nieobecność na 1/3 zajęć z wykładu skutkuje skreśleniem z listy uczestników kursu. <p>Na ocenę z ćwiczeń składają się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znajomość zadanego tekstu weryfikowana ustnie w trakcie zajęć. 2. Przygotowanie projektu grupowego. 3. Aktywny udział w dyskusji podczas zajęć. 4. Obecność na zajęciach. 5. W przypadku nieobecności konieczność ustnego zaliczenia danej problematyki z ćwiczeń na dyżurze.
----------------	---

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	<p>Na ocenę z wykładu składają się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pisemna weryfikacja wiedzy obejmującej problematykę wykładu. 2. Postawa na ćwiczeniach, która daje możliwość podniesienia oceny końcowej o pół stopnia. <p>Na ocenę z ćwiczeń składają się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znajomość zadanego tekstu weryfikowana ustnie w trakcie zajęć. 2. Przygotowanie projektu grupowego. 3. Aktywny udział w dyskusji podczas zajęć. 4. W przypadku nieobecności konieczność ustnego zaliczenia danej problematyki z ćwiczeń na dyżurze.
----------------	---

Uwagi

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

1. Demografia jako nauka. Podstawowe pojęcia i definicje. Demografia formalna i demografia opisowa. Podstawowe jednostki w demografii.
2. Kategorie demograficzne: 1/ Cechy populacji; 2/ Zdarzenia i zjawiska demograficzne; 3/ Procesy demograficzne.
3. Ruch naturalny i ruch wędrowny. Podstawowe zagadnienia polityki ludnościowej.
4. Teorie demograficzne. Nurt normatywny: populacjonizm i antyopulacjonizm. Teorie optimum zaludnienia. Nurt analityczny: teorie wzrostu cyklicznego, teorie wzrostu logistycznego, teorie uwarunkowań społecznych.
5. Teoria pierwszego i drugiego przejścia demograficznego. Teorie płodności i teorie umieralności.
6. Ruch wędrowny i teorie migracji, nurt europejski i amerykański. Współczesne szlaki migracyjne na świecie. Ruch wędrowny w Polsce.
7. Liczba i rozmieszczenie ludności – Świat i Polska. Podstawowe czynniki determinujące rozmieszczenie ludności. Urbanizacja i industrializacja. Prognozy ludnościowe.
8. Miasto i wieś w perspektywie demograficznej. Typy miast w perspektywie demograficznej. Źródła zmian ludnościowych na wsi i w miastach. Gospodarstwa domowe.
9. Rodzina i jej przemiany w perspektywie demograficznej. Teorie rodziny. Postulaty dla polityki rodzinnej.
10. Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce. Problematyka imigrantów w Polsce i Europie.
11. Metoda demograficzna.

Wykaz literatury podstawowej:

1. Franciszek Stokowski, *Demografia*, PWE, 2019.
2. Marek Okólski, Agnieszka Fihel, *Demografia. Współczesne zjawiska i teorie*. Scholar 2012.
3. Jerzy Z. Holzer, *Demografia*. PWE 2003.
4. Marek Okólski, *Demografia. Podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym skrócie*. Scholar 2004.
5. Sławomir Łodziński, Katarzyna Warمیńska, Grzegorz Gudaszewski, *Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce*. Scholar 2020.
6. Anna Przygoda, *Wybrane problemy współczesnej rodziny*. Wydawnictwo Adam Marszałek 2019.

Wykaz literatury uzupełniającej:

1. Anna Organiściak-Krzykowska, *Polska a Europa. Procesy demograficzne u progu XXI wieku*. RRL 2003.
2. Stanisław Pawlak, *Ochrona mniejszości narodowych w Europie*. Scholar 2001.
3. Izidor Sobczak, Monika Wyszowska Antkiewicz, *Demografia i bezpieczeństwo społeczne krajów UE*. WSBwG 2010.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	15
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia niestacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		